

A DE OEC-EN FOLYÓ SZAK- ÉS TOVÁBBKÉPZÉS MŰKÖDÉSI- ÉS ETIKAI SZABÁLYZATA

A Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrum kiemelt jelentőségűnek tekinti feladatai között, a jövő szakorvos, szakfogorvos, szakgyógyszerész, klinikai szakpszichológus utánpótlását jelentő szakemberek képzését, és ezen keresztül felelősséget vállal és elkötelezett a modern, szakszerű, cselekvőkészség-orientált, az európai régió területén versenyképes egészségügyi felsőfokú szakirányú szakképzési és továbbképzési rendszer működtetése és fenntartása tekintetében. Elkötelezettséget vállal azért, hogy a régióban megfelelő számú és minőségű szakorvos, szakfogorvos, szakgyógyszerész, klinikai szakpszichológus gárda álljon rendelkezésre, s ezt a képzés és tehetséggondozás eszközeivel segíti.

A Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrum Szak- és Továbbképzési Központja, továbbiakban a Központ, a felsőfokú szakirányú szakképzésben és továbbképzésben betöltött szerepének megfelelően, a minél magasabb szintű képzés és továbbképzés és a harmonikus munkavégzés érdekében szükségesnek tartja, hogy - a jogszabályi előírásokon túl – meghatározza a szak- és továbbképzés szereplőivel kapcsolatos elvárásokat, erkölcsi normákat és etikai követelményeket, ezáltal is hozzájárulva a harmonikus emberi együttélés, a szakmai munkát segítő jó közérzet megteremtéséhez, a közös célok megvalósításához, az Egyetem és ezen belül a DE OEC hagyományainak és jó hírnevének, szakmai és intézményi reputációjának megőrzéséhez, ápolásához.

A szak- és továbbképzések szervezését, lebonyolítását, általános monitoringját a Szak- és Továbbképzési Központ végzi. A Központ, mint szak- és továbbképzési feladatokkal megbízott szervezeti egység, továbbá a szak- és továbbképzésre akkreditált (esetenként felkért) együttműködési vagy szerződéses partner vállalja, hogy a tevékenységi körében közreműködők számára minden esetben etikai védelmet nyújt az Etikai Kódexben foglalt jogok gyakorlása és kötelezettségek gyakorlása során.

A szakorvosképzésben résztvevőknek kettős, szakmai (orvosi/fogorvosi/gyógyszerészi/klinikai szakpszichológusi) és oktatói felelőssége van, mely szerint a betegek biztonságos és

megfelelő színvonalú ellátása az elsődleges szempont. Annak érdekében, hogy mind az egészségügyi ellátás, mind a szakorvosképzés alapvető céljai teljesüljenek, a Központ olyan etikai követelményrendszert fogalmaz meg, amely egyaránt tekintettel van az oktatási folyamatra, valamint a betegek megfelelő ellátáshoz való jogára és emberi méltóságára.

Általános rész

I. fejezet

Az Etikai Kódex hatálya

Az Etikai Kódex személyi hatálya kiterjed az Egyetem valamennyi a szakképzésben és továbbképzésben résztvevő alkalmazottjára, a feladatok ellátásában közreműködő akkreditált képzőhelyek oktatóira, a Centrum által elfogadott (az OFTEX rendszerében validált) továbbképzések oktatóira és az oktatást szervező személyekre, valamint a Centrum bármely szervezeti egysége által szervezett egészségügyi felsőfokú szakirányú szakképzésen és továbbképzésen résztvevő személyekre.

Meghatározások

DE OEC Szak- és Továbbképzési Központ: a Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrum Oktatásszervezési Központjának része, melynek feladata a szakorvos, a fogszakorvos, a szakgyógyszerész és a klinikai szakpszichológus szak- és továbbképzésének technikai/adminisztratív szervezése, irányítása és működtetése. A Központ szakmai irányítója a DE OEC szak- és továbbképzési centrumelnök-helyettese, a működtetés igazgatási feladatait az oktatási igazgató látja el. A szak- és továbbképzési centrumelnök-helyettes munkáját a Centrum Szak- és Továbbképzési Bizottsága segíti.

Grémiumelnök: az orvos- és egészség tudományi szak- és továbbképzés egyes szakterületeinek szakmai irányítója és vezető oktatója, akit a feladat ellátásával a DE OEC szak- és továbbképzési centrumelnök-helyettese bíz meg. A grémiumelnök mentori illetve tutori tevékenységet is elláthat.

Mentor: a szak- és továbbképzés egyes szakterületein a tutorok munkájának összehangolását és felügyeletét ellátó oktató. Mentori tevékenységet az a szakorvos, szakfogorvos, szakgyógyszerész, klinikai szakpszichológus láthat el, aki adott szakképesítés vonatkozásában szakvizsgával, legalább öt éves szakmai gyakorlattal és emellett tudományos fokozattal rendelkezik. Lehetőség szerint a mentor az adott szakterület vezető oktatója, az akkreditált képzőhely szakterületi vezetője.

A mentort a tutorok munkájának koordinálásával a képzőhely vezetőjével (klinika, intézet igazgatója vagy a kórházi osztály/szakrendelő/gyógyszertár vezetője) egyetértésben a megszerzendő szakképesítésért folyó szakképzés grémiumvezetője bízza meg.

Egy mentor legfeljebb öt tutor tevékenységének irányítását láthatja el egyidejűleg; megbízása a szakképzés teljes időtartamára szól, kivéve, ha munkaviszonya a képzés időtartama alatt megszűnik.

Tutor: a tutor, az egyetem ill. az akkreditált képzőhely főállású szakorvosa szakfogorvosa, szakgyógyszerésze, klinikai szakpszichológusa, aki adott szakképesítés vonatkozásában szakvizsgával és legalább öt éves szakmai gyakorlattal rendelkezik. A tutor a képzési program teljesítése során szakmai iránymutatást ad és folyamatos szakmai segítséget nyújt a jelöltnek. Elsődleges feladata a rábízott szakorvos, szakfogorvos, szakgyógyszerész, klinikai szakpszichológus jelölt gyakorlati szakképzésének támogatása, előrehaladásának követése, a képzési és kimeneti követelmények időarányos teljesítésének segítése. Tevékenysége annak biztosítására irányul, hogy a jelölt az adott szakképesítésnek megfelelő tevékenység önálló végzésére képessé váljon.

A tutort a jelölt képzésének irányításával a képzőhely vezetőjével (klinika, intézet igazgatója vagy a kórházi osztály/szakrendelő/gyógyszertár vezetője) egyetértésben a megszerzendő szakképesítésért folyó szakképzés grémiumvezetője bízza meg, meghatározva egyúttal a tutor mentorhoz való besorolását.

Egy adott tutor felügyelete alá egyidőben legfeljebb három jelölt osztható be.

Óraadó: az orvos- és egészségtudományi szak- és továbbképzés egyes szakterületein oktatási tevékenység végzésével megbízott szakember, továbbá együttműködési vagy szerződéses partner oktatója.

A tutori, a mentori és az óraadói tevékenység ellátására a felsőoktatási intézmény a tutorokkal, a mentorokkal és az óraadókkal megállapodást köt.

Jelölt: a DE OEC orvos- és egészségtudományi szakképzésein és továbbképzésein résztvevő személy, leendő szakorvosok, szakfogorvosok, szakgyógyszerészek és klinikai szakpszichológusok, illetve a szak- és továbbképzés más felsőfokú végzettséggel rendelkező résztvevői (klinikai biokémikusok, klinikai sugárfizikusok, mikrobiológusok).

II. fejezet

Oktatási feladatokat végzőkkel szembeni általános etikai elvárások

1.§ A Szak- és Továbbképzési Bizottsággal szembeni általános etikai elvárások

1. Tutori és mentori feladatok ellátására való alkalmasságot meghatározó Kormányrendeletben előírtakon túl az oktatók etikai alkalmasságát a Központ jelen Kódex előírásainak való megfelelésként állapítja meg, s azt a DE OEC Szak- és Továbbképzési Bizottsága fogadja el.
2. A Centrum Szak- és Továbbképzési Bizottsága döntéseit tényekre alapozva, azonos elvek és szempontok alkalmazásával hozza meg.
3. Érdekkonfliktus esetén az érintett bizottsági tagok a bizottság döntéseinek előkészítésében és döntéseiben nem vehetnek részt.

2.§ A grémiumelnökkel szembeni általános etikai elvárások

1. A grémiumelnök feladata a rendelet által szabályozott képzési elemek esetében a curriculum biztosítása és karbantartása, az egyes jelöltek szakképzési tervének meghatározása és a szak- és továbbképzési követelmények teljesítésének tanúsítása.
2. A grémiumelnök olyan elérhető írásos szakmai anyagokat köteles a szak- és továbbképzésben résztvevők számára megjelölni, amely a szakterület modern ismeretanyagát tartalmazza.
3. A grémiumelnöknek kerülnie kell (pl. rendszerbevételi eljárás során, számonkéréskor) a korábbi ismeretségből eredő előnyös vagy hátrányos elbírálást, valamint a nemi, etnikai, vallási, politikai és egyéb okból történő megkülönböztetést.

4. A grémiumelnök a képzés során a tanulmányi kötelezettségek és szakmai feladatok teljesítésének igazolását a mentor jelentése alapján adja ki.
5. A grémiumelnök rendszeres időközönként (évente legalább két) mentori értekezletet hív össze, s hatékonyan eljár a mentori értekezleten rögzített problémák megszüntetése érdekében.
6. A grémiumelnök a szakterületéhez tartozó szak- és továbbképzési tevékenységben észlelt - saját hatáskörében nem korrigálható - hiányosságokról/problémákról tájékoztatja a szak- és továbbképzési centrumelnök-helyettest.
7. A grémiumelnök köteles heti egy fogadóórát megjelölni, és azt a szak- és továbbképzésben résztvevőkkel az egyes oktatási modulok megkezdésekor közölni.
8. Az oktatónak támogatásra, segítségre készen kell fogadnia a szakmai vagy más kérdésekkel hozzá forduló jelöltet.
9. A grémiumelnök az oktatás és számonkérés során biztosítja a fogyatékkal élő jelöltek megillető kedvezményeket/bánásmódot.

3. § A mentorral szembeni általános etikai elvárások

1. A mentor elsődleges feladata a szakterületéhez tartozó tutorok munkájának koordinálása és az oktatási teljesítések jóváhagyása.
2. A mentornak kerülnie kell (pl. rendszerbevételi eljárás során, számonkéréskor) a korábbi ismeretségből eredő előnyös vagy hátrányos elbírálást, valamint a nemi, etnikai, vallási, politikai és egyéb okból történő megkülönböztetést.
3. A mentor részvizsga keretében rendszeresen ellenőrzi és értékeli a szakorvos, a szakfogorvos, a szakgyógyszerész és a klinikai szakpszichológus jelölt szakképzésének időarányos teljesítményét.
4. Az értékelés eredményéről a mentor tájékoztatja a jelöltet és tutorát, javaslatot tesz a képzési terv módosításaira a curriculum előírásainak megfelelő teljesítés érdekében.
5. Amennyiben a mentor az oktatás feltételeinek - saját hatáskörében nem korrigálható - hiányosságait észleli, azt jeleznie kell a grémiumelnöknek.
6. A mentor köteles fogadóórát megjelölni, és azt a szak- és továbbképzésben résztvevőkkel az egyes oktatási modulok megkezdésekor közölni.
7. A mentornak támogatásra, segítségre készen kell fogadnia a szakmai vagy más kérdésekkel hozzá forduló jelöltet.

8. A mentor az oktatás és számonkérés során biztosítja az adott fogyatékkal élő jelöltet megillető kedvezményeket.
9. A mentornak legalább hathavonta mentori értekezletet kell összehívnia, amelyen az általa felügyelt tutorok a rezidenseikkel együtt részt vesznek. A mentor a mentori értekezlet keretén belül értékeli a szakképzés előrehaladását, a követelmények teljesülésének időarányos voltát. Az ülésen elhangzottakat és határozatokat jegyzőkönyvben dokumentálni kell. A mentori értekezlet jegyzőkönyvét a grémiumvezetőnek meg kell küldeni.

4. § A ttorral szembeni általános etikai elvárások

1. A tutor feladata a jelölt szakmai felkészítése a szakvizsgára – elsősorban – azon a gyakorlati területen, amelyre az adott kórház akkreditált.
2. A tutor meghatározza a jelölt feladatait, tevékenységi körét, oktatja és foglalkoztatja, segíti az etikus magatartásformák elsajátításában.
3. A tutor biztosítja a szakképzés tematikájában szereplő oktatási és gyakorlati követelmények teljesítésének feltételeit.
4. A tutor biztosítja, hogy az előírt beavatkozási számot a jelölt lehetőleg időarányosan teljesíteni tudja.
5. A tutor biztosítja, hogy a tematikában előírt számú oktatás, illetve a gyakorlati képzés során végzett beavatkozások megfeleljenek a minőségi követelményeknek.
6. A tutor folyamatosan ellenőrzi a jelölt munkáját, konzultációra rendelkezésre áll.
7. Biztosítja, hogy a jelölt részt vegyen a kötelező oktatáson és az ahhoz kapcsolódó gyakorlatokon, számonkéréseken.
8. A leckekönyvben bejegyzett, elismert és teljesített beavatkozási, szolgálati, műtéti stb. számok és tevékenységek valódiságáért személyesen felel.
9. Amennyiben a tutor a hiányos teljesítésben az oktatás feltételeinek hiányát észleli, azt jeleznie kell a mentornak.
10. A tutor a feladatát legjobb tudása és képességei szerint köteles végezni, és mindent el kell követnie, hogy a szak- és továbbképzésben résztvevők eredményesen sajátítsák el a tantárgy körébe tartozó korszerű kompetenciákat.

11. A tutornak figyelemmel kell kísérnie az általa művelt diszciplína fejlődését, és ahhoz neki is hozzá kell járulnia, alkalmaznia kell a kompetenciák sikeres kialakítását biztosító támogató módszereket.
12. A tutor szakmai etikai kötelessége, hogy a szak- és továbbképzésben résztvevők számára biztosítsa a hatékony, színvonalas tanulás feltételeit. Ennek érdekében kötelessége, hogy az oktatási-tanulási környezetet megzavaró viselkedéssel, jelenségekkel és körülményekkel szemben fellépjen.
13. A tutor az oktatás és számonkérés során biztosítja az adott fogyatékkal élő jelöltet megillető kedvezményeket.
14. A tutor ellenőrzi a jogszabályban rögzített munkavégzésre (betegellátás, ügyeleti munka, stb.) vonatkozó jogi és szakmai szabályozások betartását.

5. § Az óraadóval szembeni általános etikai elvárások

1. Az óraadó a képzési programban a neve alatt meghirdetett oktatást maga köteles megtartani és – indokolt esetektől eltekintve – nem küldhet mást maga helyett. Indokolt esetben oktatócserét a grémiumelnök engedélyezhet.
2. A gyakorlatot és a tanórát a megadott helyen és időpontban, pontosan, felkészülten kell megtartani, az esetleges változásokról a szak- és továbbképzésben résztvevőket megfelelő módon és időben tájékoztatni kell.
3. Az óraadó oktatónak a jelölt számára feldolgozható, elsajátítható módon kell tartania előadásait, gyakorlatait.
4. Az óraadó a számonkérés során biztosítja az adott fogyatékkal élő jelöltet megillető kedvezményeket.
5. Az óraadóval szemben alapvető etikai elvárás, hogy a képzés során kizárólag - személyes, ipari és kereskedelmi érdekektől független, - szakmailag megalapozott ismereteket közvetítsen.

III. fejezet

A tanulmányok értékelésével, számonkérésével kapcsolatos etikai elvárások

1. A Központ kötelessége, hogy a szak- és továbbképzésben résztvevőket világosan tájékoztassa szakmai, oktatói követelményeiről, a szak- és továbbképzésben résztvevőket a számonkérésekről tájékoztassa. Világosan közölnie kell az oktatottakkal, hogy a számonkéréskor milyen típusú teljesítményt vár el, előre tisztázni kell a számonkérés feltételeit, idejét és módját, és azt minden esetben egységesen és következetesen be kell tartania.
2. Az adott szakterület grémiumelnöke szóbeli vagy írásbeli számonkéréskor a követelményszintet úgy köteles megszabni, hogy az a szak- és továbbképzésben résztvevők által a kurzus vagy kurzusok sikeres elvégzése után teljesíthető legyen. Az egyes vizsgákon a feladatsoroknak egyforma nehézségi szintűeknek kell lenniük.
3. A szakképzés mentora megfelelő számú, egyenletes elosztású számonkérési alkalmat köteles a szakképzésben résztvevők részére biztosítani. A részvizsgákon készített írásos értékelés (erőségek, gyengeségek, képzési terv teljesítésének időarányossága) alapján a mentor javaslatot tesz a tutor számára a képzési terv módosítására.
4. A felelősségteljes szakmai tevékenység megköveteli, hogy a mentor a szóbeli vizsgáztatást úgy szervezze meg, hogy a vizsgázón kívül más is (például a következő felkészülő jelölt) jelen legyen, a négy szemközti vizsgáztatás nem megengedett.
5. A szak- és továbbképzésben résztvevők teljesítményértékelésének nyilvános és egységes szempontok szerint, elfogulatlanul kell történnie.
6. Az oktatónak tartózkodnia kell attól, hogy a jelölt tevékenységét, eredményeit sértő módon, durva hangnemben értékelje.
7. A szakképzés egyes moduljaiban történő részvizsga során a mentor írásban értékeli a képzésben résztvevő teljesítményét és a képzési terv időarányos elvárásainak való megfelelést. Az írásos értékelést a jelölt és a képzésével megbízott tutora is megkapja.
8. A grémiumvezető, a mentor, a tutor és az oktató köteles betartani a szak- és továbbképzésben résztvevők adatainak kezelésére vonatkozó szabályokat, a szak- és továbbképzésben résztvevő érdemjegyeit - annak beleegyezése nélkül - másokkal nem közölheti.

IV. fejezet

A szak- és továbbképzésben résztvevő jelöltekkel kapcsolatos etikai normák

1. A szak- és továbbképzésben résztvevő jelölt szakmai munkája során csak megengedett eszközöket használhat. Az a jelölt, aki nem ennek megfelelően cselekszik, társaival szemben tisztességtelen előnyre tesz szert, és a korrekt szakmai tevékenységre vonatkozó normát szegi meg.
2. A jelölt egy másik jelölt vagy más személy által összegyűjtött anyagot, vagy más által elvégzett kutatást, munkát, illetve annak összefoglalását (pl. házi dolgozatok, szakdolgozatok, szakmunkák) sajátjaként nem tüntetheti fel, önálló munkaként nem szerepeltetheti, nem mutathatja, és nem nyújthatja be.
3. A más személlyel vagy személyekkel együtt elvégzett közös munka saját önálló munkaként nem tüntethető fel, illetve a közös munkában való részvétele mértékének hamis benyomása sem kelthető.
4. A jelölt által elvégzett, oktatójához benyújtott anyaggyűjtés vagy kutatás írásbeli összefoglalója egyidejűleg, vagy más alkalommal más (jogi) személynek csak az eredeti oktató előzetes engedélyével adható át.
5. A DE OEC Szak- és Továbbképzési Központja által szervezett szak- és továbbképzéseken elsajátított ismeretek az egyetemmel szemben, vagy rosszindulatú célra nem használhatóak fel.
6. A saját személyére vonatkozó adatszolgáltatásnál (pl. pályázatok) a valóságnak megfelelő adatokat köteles közölni.
7. A jelölt szakképesítéshez kötött tevékenységet önállóan nem végezhet, önállóan szakvéleményt nem állíthat ki.
8. Véleménynyilvánítások, így különösen az oktatók véleményezése során a szak- és továbbképzésben résztvevő jelölt köteles korrekt, megfontolt, tárgyilagos válaszadásra.

V. fejezet

Egyetemi szerepvállalás

1. A DE OEC szak- és továbbképzési feladatainak ellátásához a Centrum bármelyik szervezeti egysége alkalmazásában álló, szerződéses kapcsolat alapján más állami és a magánszféra által működtetett egészségügyi ellátó alkalmazottainak közreműködését veheti igénybe.
2. A Centrum szerepvállalása elsősorban a szak- és továbbképzésben átadandó ismeretanyag meghatározására, karbantartására, az oktatás szervezésére és monitorozására terjed ki.
3. A szak- és továbbképzési oktatásban résztvevő magánszférába tartozó egészségügyi szolgáltatókkal szemben támasztott oktatási követelményeket a szolgáltató és az Egyetem között kötött szerződésekben kell rögzíteni.
4. A Centrum szak- és továbbképzésben kormányzati szinten kijelölt oktatási feladatainak ellátását érintő, a magánszférába kiszervezett egészségügyi ellátások üzemeltetői tevékenységüket csak az oktatási kötelezettségek szerződésben rögzített figyelembe vételével végezhetik.
5. A DE OEC csak olyan szolgáltatókkal szerződhet, akik vállalják, hogy a curriculum által megkívánt graduális és posztgraduális képzést, igények szerinti magas minőségben biztosítják. Az Egyetem szerződéses szolgáltató partnerei olyan mértékben vesznek részt az oktatásban, amilyen mértékben arra a DE OEC grémiumvezetője igényt tart (amilyen arányban a klinikai gyakorlathoz szükséges tevékenységet végzik az Egyetemen).
6. Az Egyetem az általa folytatott szakképzés, illetve továbbképzés kapcsán a saját maga által szervezett, a curriculum által előírt tanfolyamoknak a biztosításáért felelősséget vállal.

VI. fejezet

Minőségbiztosítás

1. A szak- és továbbképzés minőségbiztosításának alapja a curriculum minőségi, valamint az oktatás és a megszerzett tudás számszerű értékelése.

2. A Központ által szervezett szak- és továbbképző oktatási kurzusok curriculumának kidolgozásáért és évenkénti karbantartásáért a szakmai grémiumok elnökei illetve a kurzusokat meghirdető szakmai vezetők felelősek.
3. A szakmai curriculumok kidolgozásában, az oktatás és a megszerzett tudás minőségének értékelésében figyelembe kell venni a képzésben résztvevők visszajelzéseit.

Zárórendelkezések

Jelen Működési és Etikai Szabályzatot a Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrum Tanács 2011. szeptember 27-i ülésén hatályba helyezte.

Prof. Dr. Paragh György
centrumelnök